

*Г. А. Гасюк,
доцент, кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
завідувач кафедри фізичної культури та валеології,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЛАНКИ ГАЛУЗІ "ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ"

У статті розглянуті нормативно-правові засади підготовки фахівців управлінської ланки фізичної культури і спорту. Проаналізовано концептуальні засади підвищення кваліфікації державних службовців галузі, наведено основні положення розробленої функціональної та галузевої складових освітньо-професійної програми.

The short summary. In the article standard and legal bases of preparation of experts of an administrative link of physical training and sports are considered. Conceptual bases of system of improvement of professional skill of civil servants are analysed, substantive provisions functional and branch a component of educational programs are resulted.

Ключові слова: підвищення кваліфікації, підготовка, фізична культура, спорт.

Keywords: improvement of professional skill, preparation, physical training, sports.

ВСТУП

Підготовка кадрового корпусу галузі здійснюється за освітньо-кваліфікаційними рівнями "Молодший спеціаліст", "Бакалавр", "Спеціаліст", "Магістр" згідно з відповідними освітньо-професійними програмами [16]. Надзвичайно актуальним для удосконалення системи підготовки фахівців галузі фізичної культури і спорту залишається питання реалізації основних положень Болонської декларації в нормативних документах, які регламентують процес підготовки висококваліфікованих фізкультурно-спортивних кадрів. Виконання положень Болонської декларації дозволить, в першу чергу, розширити сферу працевлаштування

фахівців, підготовлених у вищих навчальних закладах України, на ринках праці країн Європейського союзу. Створення єдиного європейського освітнього простору передбачає перехід на єдині стандарти навчання шляхом введення двоступеневої системи вищої освіти, системи залікових кредитів, уніфікованої системи оцінювання успішності навчальної діяльності майбутніх фахівців. Процеси європейської інтеграції України в сфері вищої фізкультурної освіти мають ґрунтуватись на принципах мобільності, автономії з відповідальністю, базуванні вищої освіти на наукових дослідженнях, освіти протягом усього життя, диверсифікації, якості освіти, сумісної

кваліфікації, привабливості. Реалізація усього комплексу завдань підвищення якості вищої освіти в галузі має передбачати:

— відповідність змісту вищої фізкультурної освіти професійно-кваліфікаційним характеристикам професій галузі фізичної культури і спорту, які мають бути розробленими у відповідності до стандартів, що висуваються до змісту та якості фізкультурно-оздоровчих, спортивних, рекреаційно-відновлювальних та інших послуг як специфічного продукту, що створюється галуззю;

— узгодження та приведення у відповідність в освітньо-професійних програмах кількості предметів, кредитів, загального терміну підготовки фахівця з стандартами країн, що утворюють єдиний освітнянський простір;

— узгодження та приведення у відповідність змісту, кредитів, форм навчальної роботи, контролю, системи оцінювання навчальної діяльності за окремими навчальними предметами шляхом поглиблення співпраці з вищими навчальними закладами Європи;

— розробку ефективних методів дослідження та оцінки якості вищої фізкультурної освіти, що надається відповідними навчальними закладами;

— створення належних соціально-економічних умов для учасників освітнього процесу на рівнях: навчальний заклад, студент, викладач.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

— дослідити нормативно-правові засади підготовки фахівців у сфері фізичної культури і спорту;

— здійснити аналіз системи підвищення кваліфікації державних службовців у галузі "Фізична культура і спорт".

РЕЗУЛЬТАТИ

Підготовка фахівців відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня для задоволення кадрових потреб сфери фізичної культури і спорту здійснюється за відповідними напрямами підготовки [19], а також передбачена можливість поєднання напрямів (спеціальностей) з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників фізичної культури і спорту [18]. Аналіз державних нормативних документів [19] засвідчив, що підготовка фахівців проводиться за двома основними напрямами — педагогічна освіта та фізичне виховання і спорт за спеціальностями: педагогіка і методика середньої освіти "Фізична культура", фізичне виховання, фізична реабілітація, олімпійський та професійний спорт. Феноменом системи підготовки фахівців галузі відповідних освітньо-кваліфікацій-

них рівнів є поєднання спеціальностей за основним напрямом підготовки із додатковими. Як зазначається в нормативному документі [18], у педагогічних та класичних університетах, педагогічних коледжах підготовка педагогічних працівників сфери фізичної культури і спорту здійснюється за галуззю наук "Освіта" за напрямками: "Фізичне виховання" та "Здоров'я людини". Згідно із цим положенням, можлива підготовка за поєднаними напрямками, спеціальностями і спеціалізаціями лише в разі спорідненості галузей наук, що відображається у шкільних навчальних предметах, видах педагогічної діяльності в середній школі, дошкільних і позашкільних навчальних закладах, та обсягу часу, передбаченого на вивчення відповідних шкільних навчальних предметів. Особливість педагогічних спеціалізацій полягає в тому, що вони передбачають як поглиблення змісту відповідних напрямів (спеціальностей), так і забезпечують необхідну фахову підготовку з різних напрямів педагогічної діяльності. Професіоналам освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, підготовка яких здійснюється за поєднаними спеціальностями або спеціальністю і додатковою спеціальністю, присвоюється кваліфікація за першою і другою спеціальністю, спеціалізацією і записується у додатку до диплома. Не викликає заперечень можливість підготовки і подальшого надання фахівцям у сфері фізичної культури і спорту додаткової кваліфікації вчителя з основ здоров'я, фізіології, біології, адже процес її отримання передбачає поглиблене вивчення циклу природничих дисциплін, які є органічною і важливою складовою формування професійної компетенції спеціалістів фізкультурного профілю. Негативним, на нашу думку, є поєднання таких напрямів підготовки із подальшим присвоєнням кваліфікації вчителя фізичної культури, інструктора фізичного виховання, як: початкова освіта, вчитель фізичної культури початкової школи; соціальна педагогіка, соціальний педагог, вчитель фізичної культури; дошкільна освіта, інструктор з фізичного виховання дітей дошкільного віку; природничі науки, біологія, вчитель біології, фізичної культури та екології; природничі науки, географія, вчитель географії, фізичної культури та економіки.

Таке поєднання, на нашу думку, є некоректним у зв'язку з різним спрямуванням напрямів підготовки, що відповідно відображається в навчальних програмах, представлених у них предметах і кількості годин на їх проходжен-

ня, особливо в частині циклу професійно-прикладних дисциплін, який неможливо охопити за той обсяг годин, що відводиться на предмети додаткової спеціалізації, і які за кількістю та змістом мають відповідати шкільним та іншим галузевим програмам. Як наслідок, фахівці, які отримують додаткову кваліфікацію з фізичної культури і спорту, мають "туманне" уявлення про специфіку діяльності в сфері фізичної культури і спорту, характеризуються недостатньою сформованістю, а подекуди і повною відсутністю необхідних знань, умінь, навичок для того, щоб здійснювати види професійної діяльності, якими має володіти майбутній фахівець фізичного виховання та спорту: діагностичну, реабілітаційну, репродуктивну, спортивну, освітянську, профілактичну, організаційну [13]. Також необхідно відзначити, що негативними і розповсюдженими в підготовці фахівців з додатковою спеціальністю в галузі фізичної культури і спорту є проблеми вищих навчальних закладів у належному забезпеченні навчально-виховного процесу науково-викладацькими кадрами, матеріально-технічною базою, інвентарем, спорудами та обладнанням, базами для проходження усіх видів практики на чолі з професійно-компетентними керівниками. Визначальним суб'єктивним фактором низької якості підготовки таких фахівців є відсутність будь-якої спортивної кваліфікації, перманентного фізичного удосконалення шляхом підвищення своєї спортивної майстерності в обраному виді спорту.

Підготовка фахівців фізичної культури і спорту здійснюється у відповідності до державних стандартів вищої освіти. Згідно з постановою КМУ "Про розроблення державних стандартів вищої освіти" [17] державні стандарти вищої освіти встановлюють вимоги до змісту, обсягу і рівня освітньої та фахової підготовки. Вони є основою оцінки освітнього та освітньо-кваліфікаційного рівня громадян незалежно від форм одержання вищої освіти. Державні стандарти вищої освіти застосовуються з метою забезпечення якості вищої освіти і потреб народного господарства, науки та культури у фахівцях, а також розроблення, впровадження та удосконалення нормативної і навчально-методичної бази, що регламентує підготовку фахівців з вищою освітою. Підготовка фахівців у галузі фізичної культури і спорту здійснюється за освітньо-кваліфікаційними рівнями за певними спеціальностями з урахуванням вимог державного класифікатора професій, державного класифікатора видів економічної діяльності, міжнародної стандартної класифікації освіти. Зважаючи на завдання нашого дослідження, нами здійснено аналіз та узагальнення змісту, форм, структури підготовки фахівців фізичної культури і спорту за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" в частині формування комплексу професійно-прикладних знань, умінь, навичок, які забезпечують можливість здійснення керівних, організаторських, комунікативних функцій у процесі управлінської діяльності на рівні організації, установи, підприємства фізкультурно-спортивного профілю, на відповідних посадах апарату державної служби.

Аналіз освітньо-професійних програм та освітньо-кваліфікаційних характеристик підготовки "Бакалаврів" у галузі фізичної культури і спорту за напрямками: "Здоров'я людини", "Спорт", "Фізичне виховання" (напрямок підготовки 0102) та "Теорія і методика середньої освіти. Фізична культура" (напрямок підготовки 010100) засвідчив, що випускник вищого навчального закладу в сфері управління фізичною культурою і спортом має володіти сукупністю знань, умінь та навичок, які забезпечують здатність фахівця використовувати техніку ділового спілкування, ораторського мистецтва, ділового адміністрування; реалізовувати інноваційні технології менеджменту, маркетингу, рекламної справи в умовах ринкової економіки; здійснювати управління підприємством, організацією спортивної спрямованості не залежно від форм власності на основі ґрунтовного оволодіння основами галузей права (господарського, трудового, підприємницького, фінансового, адміністративного та інших), змістом дисциплін економічного та фінансового спрямування, основами менеджменту організацій. Згідно з вищенаведеним, фахівці за освітньо-кваліфікаційним рівнем "Бакалавр" в галузі фізичної культури і спорту можуть обіймати такі керівні посади: директор (керівник) підприємства, установи, організації фізкультурно-спортивної спрямованості, завідувач спортивної споруди, директор (керівник) малого підприємства у сфері охорони здоров'я, освіти, культури та ін.

Державні стандарти окремих напрямів підготовки фахівців суттєво відрізняються як за кількістю навчальних дисциплін, так і за загальним часом відведеного на їх проходження, що, у свою чергу, вносить суттєві корективи під час визначення кількості годин на аудиторну та самостійну роботу студента, а також добору змістових модулів, окремих тем, обсягу навчального матеріалу, форм роботи студента та форм кон-

тролю за результатами навчальної діяльності. Значним недоліком чинних державних стандартів, на нашу думку, є значне зменшення кількості годин соціально-економічної підготовки, яка за своїм змістом і специфікою створює підґрунтя професійної готовності фахівця до управлінської діяльності. З другого боку, передбачено варіативну частину освітньо-професійних програм, яка може передбачати перелік дисциплін управлінського циклу за вибором студента або навчального закладу, що створює ситуацію неузгодженості, з точки зору єдності державних вимог до змісту управлінської підготовки майбутніх керівників, державних службовців у галузі фізичної культури і спорту. Найбільшою питомою часткою кількості годин, відведених на дисципліни управлінського циклу, характеризується державний стандарт підготовки бакалавра за напрямом "Теорія і методика середньої освіти. Фізична культура" — 6,11% від загального часу передбаченого в освітньо-професійній програмі, а найменшим він є за напрямом "Здоров'я людини" — 1,56%.

Іншим інформативним показником є порівняння часу відведеного у освітньо-професійних програмах на проходження дисциплін управлінського циклу із розрахунковим відповідно до існуючих методик [12]. Компаративний аналіз засвідчив, що розрахунковий час для вирішення усіх навчальних завдань та досягнення кінцевої мети навчання з якісним засвоєнням студентами навчального матеріалу з курсів "Менеджмент і маркетинг фізичної культури і спорту", "Економіка фізичної культури і спорту" має знаходитись у діапазоні 135—162 академічні години, або 2,5—3 національні кредити, з яких 1,5—2 кредити мають бути відведені на аудиторну роботу, а 1 кредит — на самостійну роботу студента. У чинних державних стандартах академічний час, відведений на вивчення вищезгаданих навчальних дисциплін, є майже у два рази меншим від розрахункового, що, власне, зводить до небезпечного мінімуму час відведений на аудиторну роботу зі студентом, знижує дієвість контрольних заходів за навчальною діяльністю майбутніх фахівців у галузі фізичної культури і спорту. Така ситуація, на нашу думку, призводить до негативних наслідків, які полягають у наступному:

— невідповідність обсягу знань майбутніх фахівців з дисциплін управлінського циклу вимогам визначених у освітньо-кваліфікаційних характеристиках підготовки бакалаврів за певними напрямками;

— недостатня сформованість практичних умінь та навичок, загальної професійної компетентності уп-

равлінської діяльності в галузі фізичної культури і спорту;

— нездатність випускників на належному рівні виконувати функції відповідно до займаної посади в сфері управління фізичною культурою і спортом.

Зважаючи на багатоманітність завдань, специфіку діяльності в окремих підсистемах сфери фізичної культури і спорту, усунення вищезначених негативних наслідків вбачається можливим шляхом введення в систему підготовки фахівців додаткової спеціалізації в сфері управлінської діяльності за рахунок годин варіативної частини програм, що дозволить здійснити цільове спрямування певного контингенту студентів на майбутню і подальшу поглиблену спеціалізацію саме в управлінській сфері галузі фізичної культури і спорту, із подальшою перепідготовкою за певним фахом та післядипломною підготовкою з метою підвищення кваліфікації.

Системою безперервної освіти висококваліфікованих управлінських кадрів для галузі фізичної культури і спорту передбачена освітньо-професійна післядипломна підготовка [16]. Законодавцем визначено, що під освітньо-професійною післядипломною підготовкою слід розуміти реалізацію освітньо-професійної програми, яка забезпечує підвищення кваліфікації, перепідготовку кадрів, стажування тощо на базі освітньо-професійної програми підготовки кваліфікованого робітника, молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста чи магістра. Система післядипломної освіти забезпечує перманентне вдосконалення фахової компетенції фахівців підсистем галузі, ґрунтується на врахуванні специфіки професійної діяльності різних категорій працівників у сфері фізичної культури і спорту: керівників, державних службовців, викладачів навчальних закладів, тренерів з видів спорту, оздоровчої фізичної культури, спортивних лікарів.

Перепідготовка в залежності від специфіки майбутньої діяльності може передбачати отримання особою другої вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту або отримання другої вищої освіти (бакалавр, спеціаліст, магістр) в інших галузях, пов'язаних з підготовкою управлінців, менеджерів, державних службовців, особами, які мають базову або повну вищу освіту в галузі фізичної культури і спорту. На нашу думку, державний службовець, керівник будь-якого рівня в галузі фізичної культури і спорту незалежно від форм власності має володіти широким спектром знань, які визначають специфіку викладацької тренерської, інструкторської діяльності, з одного боку, а з другого — бути компетентним в розв'язанні питань і про-

блем, пов'язаних із державним управлінням галуззю, економічних, фінансових, юридичних, соціальних, політичних аспектів, що зумовлюють ефективність функціонування галузі та напрям її розвитку.

Провідне місце в урегулюванні процесів розвитку галузі належить саме керівникам і державним службовцям у сфері фізичної культури і спорту. Державна служба в Україні — це професійна діяльність осіб, які займають посади в державних органах та їх апараті щодо практичного виконання завдань і функцій держави та одержують заробітну плату за рахунок державних коштів. Ці особи є державними службовцями і мають відповідні службові повноваження [15]. Державним службовцем створюються умови для навчання і підвищення кваліфікації у відповідних навчальних закладах та шляхом самоосвіти. Державні службовці підвищують свою кваліфікацію постійно, у тому числі через навчання у відповідних навчальних закладах, як правило, не рідше одного разу на п'ять років. Результати навчання і підвищення кваліфікації є однією з підстав для просування по службі [15].

Проблемі визначення сутності поняття "підвищення кваліфікації" присвячено низку наукових праць, у яких ця категорія розглядається з позиції компетенційного підходу [1; 3; 6], методологічно-процесуального [4; 11], організаційно-структурного [5; 7], системно-кваліфікаційного [8]. Як зазначає Н.Р. Нижник, "підвищення кваліфікації — це постійний процес відновлення кваліфікації кадрів у зв'язку з розвитком практики й теорії управління для роботи на попередній або новій (вищій або іншого профілю посаді)" [8], що повною мірою узгоджується із визначенням, наданим у положенні про систему підготовки, перепідготовки та підвищенні кваліфікації державних службовців, де "підвищення кваліфікації державних службовців — це навчання для оновлення й розвитку умінь і знань, необхідних для ефективного вирішення завдань професійної діяльності на державній службі" [14].

На думку М. Воробйова та Ю. Мічуди [10] — система підвищення кваліфікації державних службовців у галузі фізичної культури і спорту має бути побудована з дотриманням принципів: доступності, науковості, диференціації, демократизму, гуманізації та гуманітаризації, поєднання теорії та практики, конкурентоздатності, безперервності та перспективності. Ефективність діяльності системи зумовлена належним рівнем організаційного, кадрового, матеріально-технічного, фінансового та науково-методичного забезпе-

чення. Провідне місце з вищенаведених передумов належить науково-методичному супроводу освітнього процесу, відповідно до професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців найчисельнішої групи — посадовців V—VII категорій.

Пильну увагу широкого кола наукового співтовариства привернуто, комплексного аналізу моделей, напрямів, змісту, методичним підходам до розробки професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців. Багатоваріантність та полівекторність наукового бачення шляхів розв'язання методологічних проблем програмного забезпечення призвело до розробки концептуальних положень, моделей програм підвищення кваліфікації державних службовців за наступними пріоритетними напрямками [2]:

— Програми, за якими навчають державному управлінню як розділу політології, юриспруденції та інших гуманітарних наук, у яких акцентується увага на політичних та організаційних сторонах діяльності урядових структур, законодавчому процесі й правозастосовувальній діяльності, цінностях та етиці поведінки державних службовців, соціології державного апарату у його соціальній взаємодії з суспільством.

— Програми, спрямовані на отримання професійних знань у сфері управлінських технологій. Модель навчання базується на основі управлінських дисциплін: облік і контроль, людська поведінка в організаціях, фінансовий менеджмент, маркетинг, організаційне планування, наука прийняття рішень.

— Програми орієнтовані на соціальну політику з метою підготовки професіоналів, які мають володіти засобами формування, аналізу й оцінки соціальної політики, способами підготовки, шляхами здійснення, контролем за результатами цільових програм розвитку соціальних сфер. Освітні програми зорієнтовані на вивчення різних спеціальних предметів чи сфер управлінського впливу — муніципальне управління, регіональне управління тощо.

— Програми зорієнтовані на підготовку державних службовців як другої спеціалізації. Основою моделі є підгрунття, згідно з яким державна служба не є базовою, першою професією. Ті, хто працюють у державній адміністрації, попередньо отримали професійну підготовку в різних сферах.

Дієвість освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації найбільш чисельної групи державних службовців фізичної культури і спорту V—VII категорій залежить від дотримання вимог до їх складан-

ня, зміст яких зумовлений впливом екзогенних та ендогенних факторів на процес навчання та майбутньої професійної діяльності державного службовця. Так, на думку О.Ю. Оболенського [9], вимоги до розроблення структур і змісту програм навчання державних службовців полягають у наступному:

— структура і зміст ОПП мають передбачати формування знань, вмінь, навичок, які забезпечуватимуть можливість горизонтальної та вертикальної у певній сфері діяльності ротації державних службовців;

— ОПП мають передбачати формування нових знань, умінь та навичок, які забезпечуватимуть ефективне виконання посадових обов'язків і заплановане вертикальне просування державного службовця по службі або горизонтальну ротацію з метою набуття необхідного практичного досвіду;

— програми мають формуватися за модульним принципом і забезпечувати необхідну та достатню гуманітарну, соціально-економічну та природничо-наукову, а також професійно-орієнтовану та практичну підготовку;

— зміст модулів має бути спрямований на оволодіння вміннями та навичками виконання професійних завдань, функцій та повноважень;

— окремий модуль має бути структурований відповідно до категорії посад та/або типових завдань, функцій і повноважень державних службовців;

— засобами вимірювання якості підготовки та підвищення кваліфікації має бути незалежне та неупереджене тестування.

На нашу думку, вищенаведені вимоги необхідно доповнити такими положеннями: по-перше, програми мають передбачати і озброювати слухачів не тільки певним набором нових знань, умінь та навичок, а й забезпечувати здатність на трансформаційному рівні засвоєння навчального матеріалу творчо вирішувати в межах посадових повноважень нестандартні завдання, проблеми, адже готовність лише на репродуктивному рівні в сталих умовах виконувати свої службові повноваження та функції не гарантує високої якості професійної та практичної підготовки державних службовців, які при виникненні нестандартних управлінських ситуацій не зможуть повною мірою діяти у відповідності до концептуальних положень адаптивного управління в умовах ситуаційної невизначеності; по-друге, змістова структура програм має відповідати вимогам міждисциплінарних взаємозв'язків, що забезпечить більш глибоке розуміння сутності управлінських явищ, процесів, технологій, механізмів як

цілісної системи, з вмінням вирізняти її окремі складові; по-третє, ОПП за змістом навчального матеріалу повинні мати випереджально-прогностичний характер, який має складатись з останніх результатів наукових досліджень, передового та інноваційного управлінського досвіду, процес оволодіння яким забезпечив би розвиток усіх складових професійної компетенції державного службовця в галузі фізичної культури і спорту, сприяв формуванню і примноженню творчого потенціалу особистості, що є підгрунттям її професійного зростання.

Зважаючи на завдання нашого дослідження, нами були розроблені функціональна складова (варіативна частина, модулі за напрямками діяльності з урахуванням специфіки роботи в певних підсистемах галузі) та галузева складова ("Фізична культура і спорт") базової професійної програми підвищення кваліфікації державних службовців V—VII категорій посадовців розробленої в Хмельницькому центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, керівників державних підприємств, установ та організацій. До функціональної складової нами були включені навчальні модулі, які розкривають специфіку державного управління в окремих підсистемах галузі: "Державне управління фізичною культурою і спортом в системі освіти", "Спорт для всіх: механізми державного регулювання", "Механізми державного регулювання фізичної культури і спорту органами місцевого самоврядування", "Олімпійський та професійний спорт, спорт вищих досягнень — державне регулювання, організація та менеджмент", "Державне регулювання фізичної культури і спорту серед інвалідів". Основною метою кожного з навчальних модулів є ознайомлення слухачів з державною політикою розвитку фізичної культури і спорту в окремих підсистемах галузі, формування системного бачення комплексу завдань та шляхів, методів їх реалізації з урахуванням специфіки діяльності кожної з підсистем сфери фізичної культури і спорту, оволодіння практичними вміннями та навичками здійснювати прогнозування, комплексний контроль, оцінку стану розвитку фізичної культури і спорту відповідно до специфіки сфери професійної діяльності на відповідних системних рівнях.

Галузева складова сформована за трьома напрямками: правове забезпечення діяльності галузі, економіка фізичної культури і спорту, механізми державного регулювання розвитком фізичної культури і

спорту. Відповідно до вищеозначених напрямів галузева складова складається з таких модулів: "Правове регулювання функціонування галузі "Фізична культура і спорт", "Державне регулювання економіки фізичної культури і спорту", "Управління якістю та розвитком галузі "Фізична культура і спорт". Метою галузевої складової освітньо-професійної програми підвищення кваліфікації державних службовців органів виконавчої влади та місцевого самоврядування V—VII категорій посад галузі "Фізична культура і спорт" є: ознайомлення з проблемними питаннями правового забезпечення діяльності галузі фізичної культури і спорту за окремими підсистемами, правові механізми державного регулювання розвитку фізичної культури та спорту в Україні; ознайомлення з концептуальними засадами економіки фізичної культури і спорту в умовах ринку, визначення сутності економічних аспектів нормативно-правових актів фізичної культури і спорту, оволодіння практичними навичками адміністрування та проведення аналізу економічних показників діяльності підприємств і організації фізкультурно-спортивного спрямування; ознайомлення з концептуальними засадами державної політики розвитку фізичної культури і спорту в Україні, основними тенденціями розвитку окремих підсистем галузі, оволодіння методологією дослідження якості управлінських послуг, що надаються державними органами влади, критеріями ефективності реалізації владних повноважень у галузі.

ВИСНОВКИ

Правової регламентації та впровадження вимагає система підготовки висококваліфікованих фахівців для сфери фізичної культури і спорту в частині визначення економічної, соціальної, фінансової доцільності надання додаткової спеціальності в галузі фізичної культури і спорту непрофільним фахівцям.

Структурної оптимізації вимагають освітньо-професійні програми підготовки кадрового корпусу галузі в частині перегляду існуючих концептуальних підходів до формування змісту, організаційно-методичних, процесуальних основ підготовки фахівців до управлінської діяльності.

Система післядипломної освіти державних службовців у галузі фізичної культури і спорту потребує нормативно-правового, методичного, організаційного, змістового оновлення з метою підвищення якості й ефективності державного управління фізичною культурою і спортом.

Література:

1. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування / Кол. авт. За заг. ред. О.Ю. Оболенського. — Хмельницький: Поділля, 1999. — 567 с.
2. Державний службовець в Україні: удосконалення підвищення кваліфікації (організаційно-правовий аспект): монографія / Н.Р. Нижник, В.М. Олуйко, В.А. Яцюк. — Львів: Видавництво Національного університету "Львівська політехніка", 2003. — 300 с.
3. Дзвінчук Д.І. Психологічно-методичні засади розробки програм підвищення кваліфікації державних службовців (освітня сфера): автореф. дис. канд. наук з держ. управл.: 25.05.00 (УАДУ при Президентові України). — К., 1999. — 19 с.
4. Крисюк С.В. Становлення та розвиток післядипломної освіти педагогічних кадрів в Україні (1917-1995 рр.): автореф. дис. д-ра пед. наук. — 13.00.01. (Київський національний університет ім. Т. Шевченка). — К., 1996. — 48 с.
5. Луговий В. Шляхи вдосконалення керівного персоналу державної служби (аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду). — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — 247 с.
6. Майборода В. Наукові засади підвищення кваліфікації державних службовців в Україні // Вісн. УАДУ. — 1997. — № 2. — С. 121—127.
7. Назимко П., Снітчук М., Гогіна Л. Підвищення кваліфікації кадрів: Історичний досвід, стан, перспективи // Збірник наукових праць підвищення кваліфікації державних службовців / Кол. авт.; кер. — П.С. Назимко. — К.: Вид-во УАДУ, 1999. — С. 4—102.
8. Нижник Н. Вивчення курсу "Основи державного управління" в системі підвищення кваліфікації державних службовців // Вісн. УАДУ. — 1998. — № 2. — С. 31—33.
9. Оболенський О.Ю. Державна служба: підручник. — К.: КНЕУ, 2006. — 472 с.
10. Підвищення кваліфікації державних службовців як фактор вдосконалення управління галуззю "Фізична культура і спорт" [Електронний ресурс] / М. Воробйов, Ю. Мічуда // Теорія і методика фіз. виховання і спорту. — 2004. — № 2. — С. 157—161.
11. Плаксієв Л.І. Удосконалення змісту та методів підвищення кваліфікації державних службовців в умовах адміністративної реформи в Україні: автореф. дис. канд. наук з держ. управ. — К., 2000. — 18 с.
12. Санникова Н.И. Алгоритм опеределения трудоемкости учебного материала // Физическая культура: воспитание, образование, тренировка. — 2006. — № 2. — С. 58—60.
13. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного вихован-

ня та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. д-ра пед. наук: 13.00.04 [Електронний ресурс] / Л.П. Сущенко; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. — К., 2003. — 45 с.

14. Форум: Законодавство України — 2009. — Документ 167-97-п, редакція від 12.01.2009 на підставі 1136-2008-п. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=167-97-%EF> — Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації державних службовців і Положення про єдиний порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації керівників державних підприємств, установ і організацій".

15. Форум: Законодавство України — 2009. — Документ 3723-12, остання редакція від 22.05.2008 на підставі v010p710-08, чинний. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3723-12> — Постанова Кабінету Міністрів України "Про державну службу".

16. Форум: Законодавство України. — 2010. — Документ 65-98-п, редакція від 13.08.1999 на підставі 1482-99-п, чинний. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=65-98-%EF> — Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 20.01.1998 № 65 "Про затвердження Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту)".

17. Форум: Законодавство України. — 2010. — Документ 1247-98-п, редакція від 07.08.1998, чинний. — Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1247-98-%EF> — Кабінет Міністрів України, Постанова від 07.08.1998 р., № 1247 "Про розроблення державних стандартів вищої освіти".

18. Форум: НАУ — 2009. — № 1/9-736, 06.12.2007, Лист, Перелік, Міністерство освіти і науки України. — Режим доступу: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=254665 — Міністерство освіти і науки України. Лист "Про перелік напрямів (спеціальностей) та їх поєднання з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями для підготовки педагогічних працівників за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавра, спеціаліста, магістра".

19. Форум: Міністерство освіти і науки України — 2009. — Інформаційні матеріали. — Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=education/higher> — Постанова Кабінету Міністрів України "Про перелік напрямів та спеціальностей за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за відповідними освітньо-кваліфікаційними рівнями".

Стаття надійшла до редакції 01.06.2010 р.